

ROMÂNIA
JUDEȚUL ARAD
MUNICIPIUL ARAD
CONSILIUL LOCAL

HOTĂRÂREA nr. 34
din 23 februarie 2006
cu privire la aprobarea studiului MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICĂ
ARAD, proiect finanțat conform programului PHARE CBC Ro/Hu–Fondul de proiecte mici

Consiliul Local al Municipiului Arad,
Având în vedere:

- inițiativa Primarului Municipiului Arad, exprimată prin Expunerea de motive nr. 5324/16.01.2006;
 - raportul comun nr.5325/16.01.2006 al Biroului Activități Culturale și Sportive și al Serviciului Construcții și Urbanism;
 - avizele comisiilor de specialitate ale Consiliului Local al Municipiului Arad;
 - prevederile Ordinului nr. 1887 din 20 decembrie 2004 pentru publicarea Memorandumului de finanțare dintre Guvernul României și Comisia Europeană referitor la Programul de cooperare transfrontalieră între Ungaria și România pentru anul 2003;
 - Hotărârea Consiliului Local al Municipiului Arad nr 95/2005 privind aprobarea co-finanțării proiectului,
- In temeiul art.11. alin (1), art 12. lit „d”, art 38 alin (2) lit „d” și „y” și al art 46 din Legea 215/2001, privind administrația publică locală, adoptă prezenta

HOTĂRÂRE

Art.1. (1) Se aprobă studiul MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICĂ ARAD, realizat în cadrul proiectului AMENAJAREA PEISAGISTICA A MUNICIPIULUI ARAD GREENWAY ARAD SZEGED, proiect finanțat conform programului PHARE CBC Ro/Hu–Fondul de proiecte mici, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

(2) Costul execuției studiului este asigurat din fondul nerambursabil al Uniunii Europene, în temeiul contractului dintre Ministerul Integrării Europene și Consiliul Local al Municipiului Arad, conform contractului de grant RO2003/005.702.02-11, în valoare de 17416,5 RON.

Art.2. Prezenta hotărâre se va comunica celor interesați de către Serviciul Administrație Publică Locală și se va duce la îndeplinire de către Arhitectul-Şef, Serviciul Construcții și Urbanism, Biroul Activități Culturale și Sportive și S.C. Gospodărirea Comunală Arad S.A.

PREȘEDINTE DE ȘEDINȚĂ
Costin Ionel

p.SECRETAR
Contraș Sorin

PRIMARUL MUNICIPIULUI ARAD

Nr. 5324/16.01.2006

EXPUNERE DE MOTIVE

Referitor la studiul MODELARE SI COMPOZITIE ARHITECTURAL PEISAGISTICA ARAD din cadrul proiectului AMENAJAREA PEISAGISTICĂ A MUNICIPIULUI ARAD- GREENWAY ARAD SZEGED , proiect finanțat conform programului PHARE CBC Ro/Hu .Fondul de proiecte mici

Având în vedere:

- *Cererea de oferta privind realizarea unui studiu de modelare si compozitie pentru spatiile verzi ale municipiului Nr 1887/17 05 2006*
- *faptul că studiul elaborat conform cererii de ofertă reprezintă punctul de plecare pentru amenajarea zonelor verzi pe cartiere și , zone de agrement in următoarea perioadă ,*
- *faptul că în totalitate costurile privind realizarea studiului sunt acoperite in totalitate din fondul nerambursabil al proiectului PHARE conform contractului de grant RO 2003/005.702.02-11 în valoare de 17416,5 RON*

Consider oportună aprobarea studiului MODELARE SI COMPOZITIE ARHITECTURAL PEISAGISTICA ARAD .

PRIMAR

Ing. Gheorghe Falcă

PRIMĂRIA MUNICIPIULUI ARAD
ARHITECT ȘEF
SERVICIUL DE CONSTRUCȚII ȘI URBANISM
BIROUL DE ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI SPORTIVE
NR 5325/16.01.2006

**RAPORT
privind aprobarea studiului**

MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICA ARAD

Studiul MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICA este un real suport pentru proiectul de dezvoltare al orașului , transpus în Planul Urbanistic General , care are rolul să identifice intențiile comunității pe termen scurt , mediu și lung .

Peisajul este un patrimoniu el incluzând valori naturale, istorice, arhitectonice. Modul de valorificare , amenajare și păstrarea a peisajului pentru generațiile viitoare într-o formă nealterată reprezintă o obligație a tuturor .

În cadrul studiului se propun criteriile generale necesare a fi urmărite în proiectele de amenajare a spațiilor verzi

- Integrarea proiectului în P.U. G
- Integrarea proiectului în directivele studiului de organizare a spațiilor verzi
- Rezolvarea problemelor legate de accesibilitate și asigurarea spațiilor de parcare
- Determinarea atenției a specificului și a potențialului zonei
- Abordarea cât mai multor tipuri de amenajări (sportive , de recreere , etc) care să se adreseze unui număr cât mai mare de locuitori
- Dezvoltarea și amenajarea cât mai elaborată a fondului vegetativ component al acestor zone
- Protejarea zonelor contra degradării , suprautilizării.

Studiul cuprinde propuneri concrete pentru municipiul Arad ca

- 1 Realizarea unui traseu pietonal de –a lungul Mureșului
2. Extinderea orașului prin crearea unui parc de agrement între oraș și pădurea Ceala
3. Punerea în valoare a digurilor amenajate ca trasee pietonale
4. Amenajarea Cetății Aradului ca o grădină
5. Amenajarea de alei în spațiul central al bulevardului , etc.

Studiul își propune identificarea , analizarea și determinarea posibilităților de amenajare și protejare a peisajului în municipiul Arad și în zona periurbana .

Abordarea prezentului studiu este un real suport pentru proiectul de dezvoltare al Aradului , transpus în Planul Urbanistic General care are rolul de a trasa coordonatele dezvoltării , de a anticipa direcțiile de dezvoltare durabilă a municipiului , a asigura calitatea vieții locuitorilor la standarde cât mai înalte .

PROPUNEM

Aprobarea Studiului – “Modelare și compoziție arhitectural peisagistică Arad “, proiect nr 37.018/2005 , elaborat de S C PROIECT ARAD S A

ARHITECT ȘEF

Arh Emilian Sorin Ciurariu

ȘEF BIROU ACTIVITĂȚI CULTURALE ȘI SPORTIVE

Daniela Andreica

Intocmit

Nora Grosan /Consilier

PEISAJUL - un patrimoniu comun ce trebuie protejat, valorizat și amenajat

IMAGE 1.

Sub acest generic încercăm abordarea studiului de MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICĂ pentru suprafața de 33,7 ha de spații verzi din municipiul Arad.

De câteva decenii, asistăm la una din cele mai mari schimbări ale societății contemporane. Mediul rural îmbătrânește și mediul urban "explodează", aglomerațiile umane și materiale ale acestora, devin chiar problematice: stress, poluare, Orașul se dezvoltă din ce în ce mai rapid, depășind planurile, rigoarea necesară pentru a respecta "interesele generale" ale comunității.

În aceste condiții, abordarea unui studiu de MODELARE ȘI COMPOZIȚIE ARHITECTURAL PEISAGISTICĂ este un real suport pentru proiectul de dezvoltare al orașului, transpus în Planul Urbanistic General care are rolul să identifice intențiile comunității, să anticipeze modul în care se va comporta în timp orașul și să îndeplinească idealuri, să traseze direcțiile de dezvoltare pentru oraș, cu previziuni între 5 și 20 de ani.

IMAGE 2.

Studiul trebuie să fie conceput într-o stare de evoluție permanentă, într-un context european, urban, peri-urban, dar și rural. Deasemenea rolul acestui studiu este de a păstra un echilibru între tendințele de expansiune ale orașului, de ocupare cu construcții pe fiecare metru pătrat disponibil, și nevoile comunității pentru zonele de recreere, de odihnă, de loisir. În același timp trebuie luată în considerare posibilitatea creării unor noi zone de agrement, loisir și adaptarea funcționării celor existente la contextul actual. Caracterul Aradului dat de prezența Mureșului, a ștrandului Neptun, a pădurii Ceala, a zonei Trei Insule trebuie **protejat**, iar prezența Cetății Arad trebuie să fie **valorificată**.

Acest studiu își propune identificarea, analizarea și determinarea posibilităților de amenajare și, nu în ultimul rând, de protejare a peisajului în municipiul Arad și în zona periurbană a acestuia.

Până de curând, în România, protecția peisajului s-a concretizat mai mult în protecția monumentelor istorice. Astăzi există organisme specializate și o legislație în vigoare, care pot asigura o aliniere la dispozițiile **Convenției Europene a Peisajului** adoptată la Florența la 20 octombrie 2000 și ratificată de noi prin Legea 451/2002.

Este necesară însă **o percepție lărgită și complexă a termenului „peisaj”**, care să integreze cele două dimensiuni fundamentale ale problemei: **natura și cultura**.

Cuvântul „peisaj” are utilizări și sensuri disputate de geografie, istoria artei, arhitectura și ecologie, dând naștere unor noi termeni: peisaj antropic, peisaj cultural, peisaj natural, peisaj urban.

„Termenul „peisaj” indică o porțiune din teritoriu având o omogenitate proprie și ale cărei caracteristici, naturale și/sau antropice, se combina pentru o semnificație (estetică, geografică, istorică, etc.).”

Ceea ce unifică diversele accepțiuni ale termenului „peisaj” este faptul că el presupune **ÎNTODEAUNA prezenta omului ca subiect ce observă, descrie și valorizează un teritoriu**. Peisajul nu există prin sine însuși, el presupune existența unui observator care știe să-l vadă, să-l

descrie, sa-l interpreteze. Peisajul este definit ca un teritoriu caruia i s-a adaugat munca umana, natura careia i s-a adaugat cultura”.

Acest ***echilibru între natura si cultura este precar si trebuie supravegheat.***

E necesara o munca periodica de întreținere pentru a conserva ceea ce exista. Transformările aduse naturii de activitățile umane introduc elemente de dezechilibru sau, în cel mai bun caz, definesc un nou echilibru. ***Guvernele si administratiile publice responsabile*** se arata constiente de faptul ca peisajul exista într-un cadru dinamic, ca este în continua transformare, si ca scopul lor nu este numai protejarea peisajelor (de orice natura ar fi ele), dar ***si crearea unora noi, prin recuperarea unor spatii degradate.*** Pentru a mentine un peisaj este necesara folosirea lui, sau o eventuala reconversie. Abandonul peisajului poate cauza alterari profunde, chiar ireversibile, la fel ca si o întreținere neadecvata a lui. Putem spune deci ca ***efectele unei bune guvernari își gasesc în peisaj o oglinda fidela.***

Peisajul este oriunde în jurul nostru

Teritoriul Europei este bogat în vegetatie, în mediul salbatic si în constructii si alte destinatii specifice, create de oameni de-a lungul generatiilor timp de sute si chiar mii de ani. Când privim terenul ce ne înconjoara, ceea ce vedem este ***peisajul.***

Calitatea peisajului ne influenteaza viata

Peisajul este semnificativ pentru noi, deoarece ne influenteaza viata de zi cu zi; daca peisajul este dezolant, suferim, daca dimpotriva acesta este încântator, spiritul nostru se bucura. Mai mult, peisajul contine urmele vietii stramosilor nostri, modul în care parintii si bunicii nostri si generatiile de dinaintea lor, au folosit terenul. Peisajul este îmbibat de istoria umanitatii si de natura.

Exista un ***interes public si politic*** crescând pentru peisajele Europei

În ultimii ani, oamenii si guvernele au recunoscut faptul ca ***peisajul reprezinta un element major al patrimoniului national si european.***

Ei au observat ca peisajul cuprinde atât caracteristicile naturale, cât si pe cele culturale, într-o forma integrata. Dar ei recunosc de asemenea ca multe din ***peisajele Europei au fost grav afectate în ultimii ani*** de procesele de dezvoltare ce prezinta constructii nepotrivite, prin pierderea specificului natural, prin neglijare si erodare si prin alti factori determinanti. Astfel, apare o noua motivare pentru protejarea si largirea peisajelor, în loc de distrugerea lor.

IMAGE 3.

Aceasta aspiratie s-a concretizat la Conventia Europeana pentru Peisaj.

Interesul pentru acest subiect a fost exprimat prin intermediul Conventiei Europene pentru Peisaj, initiata de Consiliul Europei, si deschisa oficial în octombrie 2000. Telul acestei conventii este acela de a încuraja oamenii si guvernele de pe întreg cuprinsul Europei sa fie atenti cu toate peisajele continentului, sa le îngrijeasca prin procese de identificare, evaluare, protectie, management si dezvoltare durabila.

Conventia se doreste a fi aplicata tuturor peisajelor, nu doar peisajelor de o calitate speciala, cum ar fi Parcurile Nationale sau Peisajele Mondiale de Patrimoniu sub egida UNESCO. Consiliul Europei recunoaste existenta specificitatii si a calitatii tuturor peisajelor si faptul ca fiecare peisaj este esential pentru toti cei ce traiesc si lucreaza în cadrul lui.

Pâna în prezent, 21 de tari au semnat Conventia Europeana pentru Peisaj – Belgia, Bulgaria, Croatia, Danemarca, Finlanda, Franta, Grecia, Italia, Lituania, Luxemburg, Malta, Republica Moldova, Norvegia, Portugalia, **Romania**, San Marino, Slovenia, Spania, Suedia, Elvetia si Turcia.

In acest timp cetatenii pot avea initiativa.

Actiunea nu depinde doar de conducatori. Pentru noi, toti peisajul prezinta importanta. ***Proprile noastre actiuni pot schimba peisajul,*** în bine sau în rau – prin plantarea sau prin taierea unui copac; prin zugravirea sau prin neglijarea aspectului caselor noastre; prin demonstrarea unui interes activ în modificarile de peisaj propuse, ca de exemplu construirea unui nou drum sau proiectarea unei noi proprietati imobiliare.

1. Peisajul reprezinta un patrimoniu comun indiferent de valoarea sau localizarea lui

Conventia defineste peisajul sub toate aspectele sale, dar nu emite judecati de valoare, cu alte cuvinte, aceasta nu ia in considerare doar peisajele extraordinare, ca fiind demne de interes. Conform articolului 1a, " 'peisaj' semnifica o zona, asa cum este ea perceputa de oameni, al carei caracter constituie rezultatul actiunii si al interactiunii factorilor naturali si/sau al celor umani". De aceea, obiectivul teritorial al conventiei este foarte vast, el aplicandu-se pe intreg teritoriul statelor parti, **acoperind atat zone urbane si suburbane, cat si zone naturale si rurale**. Apele din interiorul tarilor si apele marine sunt de asemenea incluse. Conventia respinge toate viziunile elitiste asupra peisajului si declara ferm ca ea acopera nu numai peisajele extraordinare, ci si pe cele obisnuite, **incluzind chiar peisajele deteriorate sau "respingatoare"**. De aceea, conventia are o contributie vitala in ceea ce priveste politicile de amenajare teritoriala. **Peisajul reprezinta o componenta principala a mediului si a calitatii vietii zilnice a oamenilor si, dupa cum s-a specificat anterior, el contribuie de asemenea la formarea culturilor locale si la consolidarea identitatii europene.**

Dar peisajul nu reprezinta doar un patrimoniu cultural si ecologic, el este si un patrimoniu economic. In expunerea introductiva a conventiei se subliniaza faptul ca peisajul constituie **o resursa avantajoasa pentru activitatea economica si ca protectia, managementul si amenajarea sa contribuie la crearea de locuri de munca. Turismul durabil ca activitate economica ce contribuie la dezvoltarea locala nu poate exista fara peisaj deoarece acesta reprezinta capitalul care duce la obtinerea profitului.**

2. Peisajul trebuie sa constituie subiectul unei politici publice

Una din prevederile cele mai importante ale Conventiei de la Florenta este aceea ca statele trebuie sa se angajeze in stabilirea si implementarea politicilor peisagistice (articolul 5b). Conform articolului 1b, politica peisagistica "inseamna o exprimare [...] a principiilor, strategiilor si liniilor directoare generale ce permit luarea de masuri speciale" referitoare la peisaj. Paralel cu aceasta politica specifica, este esential ca peisajul sa fie integrat in alte politici, asa cum mediul trebuie integrat in principiul 4 al Declaratiei de la Rio din 1992, pentru a se realiza o dezvoltare durabila (articolul 5d al conventiei).

Care ar trebui sa fie atitudinea in momentul aplicarii unei politici peisagistice?

Pina in momentul de fata doar protectia a fost considerata potrivita. Este clar ca protectia este importanta in vederea conservarii a tot ce este semnificativ sau specific, dar politica peisagistica nu mai poate fi limitata doar la ideea de conservare. Acesta este motivul pentru care tripla notiune de **protectie, management si amenajare**, stipulata in articolele 1d, e si f este accentuata pe toata durata conventiei. **Peisajul nu este supus stagnarii** si el trebuie pastrat pentru a putea tine pasul cu dezvoltarile din mediul sau, sau chiar pentru a le devansa prin **crearea de noi peisaje**.

Conventia adauga conceptului de "instrumente ale politicii peisagistice" un concept inovator privind "obiectivele calitatii peisajului". Statele se angajeaza sa defineasca aceste obiective ale calitatii peisajului (articolul 6d). Obiectivele trebuie sa stabileasca masurile de management, intretinere si protectie necesare pentru a-i conferi unui peisaj specific trasaturi speciale intr-un spatiu special (articolul 1c). Aceste obiective ale calitatii urmeaza a fi incorporate in diversele planuri de folosinta a terenului si ele trebuie privite de catre activitatile individuale particulare sau publice ca restrictionari ale interesului public. Ele ar trebui sa reflecte **aspiratiile oamenilor si prin urmare ar trebui stabilite in strinsa colaborare cu oamenii**.

• Incadrarea studiului in conceptul de dezvoltare durabila

Dezvoltare durabila este dezvoltarea care, indeplinind cerintele actuale, permite realizarea optiunilor generatiilor viitoare, fiind de fapt **dezvoltarea pe termen lung, sustenabila**. *Definitia a fost stabilita prin documentul Agenda XXI, emis de Summitul de la Rio de Janeiro, in anul 1992.*

Notiunea implica trei domenii care nu pot fi separate :

1. economic,

2. social,
3. ecologic.

Ideea de a încadra studiul nostru în conceptul de « dezvoltare durabilă » presupune faptul că propunerile sunt pluri-disciplinare, rentabile economice, durabile în timp, și « estetice ».

Structura de conținut al studiului este pe capitole și subcapitole este următoarea:

PATRIMONIUL MOSTENIT, EXISTENTUL

- Generalități privind municipiul Arad - poarta a Uniunii Europene
- Scurt istoric al patrimoniului peisager al Aradului
- Condiții geografice și climatice caracteristice municipiului Arad
- Încadrarea studiului în conceptul de dezvoltare durabilă

ORGANIZAREA ACTUALĂ A TERITORIULUI ARADULUI

- Date generale privind spațiile verzi interioare orasului
- Relațiile cu teritoriul pe raza 5 –15 km
- Relațiile cu teritoriul pe raza 15- 30 km

INTEGRAREA MURESULUI ÎN ORAS

- Relațiile cu Parc Natural Lunca Muresului
- Potential turistic, valoare ecologică, obiective economice
- Obiective pedagogice
- Noi zone destinate amenajării

CREEREA UNEI IMAGINI ATRACTIVE A ARADULUI

- Modificarea percepției : drum de tranzit
- Promovarea Aradului ca localitatea cu potențial turistic
- Amenajarea drumului de centură

INTEGRAREA CETĂȚII VAUBAN ÎN ORAS

- Reconversia funcțională și deschiderea cetății
- Valorificarea patrimoniului : cel fel de amenajare pentru zona cetății ?
- Renovarea strandului Neptun : creerea unei legături oras-strand-cetate

CÂND TERITORIUL ESTE GÂNDIT CA O « GRADINĂ »

- Moduri noi de percepții și de « întreținere » a teritoriului –un nou tip de agricultură periurbană care gestionează « teritoriul-gradină » orășenesc-.

DEZVOLTAREA « PARCURILE INDUSTRIALE » (parcuri?)

RECONVERSIA ZONELOR INDUSTRIALE

INTEGRAREA ZONELOR POLUATE ȘI POLUANTE

PIESE DESENATE

SITUATIA EXISTENTA - la scara municipiului

DISFUNCTII - la scara municipiului

PROPUNERE – la scara municipiului și detalii de amenajare pentru zonele propuse